

Rozhodnutí Krajského soudu v Ostravě ze dne 31.05.1960, sp. zn. 11 Co 114/60, ECLI:CZ:KSOS:1960:11.CO.114.1960.1

Číslo: 48/1961

Právní věta: Majetek, který byl získán trestnou činností některého z manželů, netvoří zákonné společenství majtkové.

Soud: Krajský soud v Ostravě

Datum rozhodnutí: 31.05.1960

Spisová značka: 11 Co 114/60

Číslo rozhodnutí: 48

Číslo sešitu: 7

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Majetkové společenství manželů, Manželství

Předpisy: 265/1949 Sb. § 22

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 48/1961 sb. rozh.

Majetek, který byl získán trestnou činností některého z manželů, netvoří zákonné společenství majtkové.

(Rozhodnutí krajského soudu v Ostravě z 31. května 1960, 11 Co 114/60)

Žalobkyně podala žalobu proti Československému státu - Městskému národnímu výboru v Ostravě, na zjištění, že polovina nemovitostí, a sice chaty a zahrady, jsou jejím majetkem z titulu zákonného majetkového společenství, a nepodléhají zabavení, a že žalovaný je povinen to uznat. Tvrdila, že tyto nemovitosti byly neprávem postiženy při propadnutí jmění jejího manžela, který byl odsouzen k trestu odnětí svobody a k vedlejšímu trestu propadnutí jmění.

Býv. lidový soud ve Frenštátě p. R. žalobu zamítl, když bylo prokázáno, že nemovitosti, ohledně jejichž poloviny se žalobkyně snažila dosáhnout vynětí z propadnutí, byly získány z peněz, které manžel žalobkyně nabyt trestnou činností. Soud vycházel z toho, že věci nabyté tímto nepoctivým způsobem se nemohly státi předmětem zákonného majetkového společenství ve smyslu § 22 zák. o právu rod.

Krajský soud v Ostravě rozhodnutí soudu první stolice potvrdil.

Odůvodnění:

Krajský soud vychází ze zjištění soudu první stolice, že manžel žalobkyně nabyt nemovitosti kupní smlouvou z 22 dubna 1957. Z trestních spisů bylo zjištěno, že manžel žalobkyně zkracoval stát na daních z provozu své soukromé živnosti v letech 1954 až 1957 tím, že při provozu své soukromé živnosti uváděl v přiznáních k dani záměrně nižší příjmy, než jakých ve skutečnosti dosahoval, čímž zkrátil stát na dani z příjmu obyvatelstva o 85 942,20 Kčs. Vedle toho se dopustil trestného činu rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 245 odst. 1 písm. c) tr. zák. Z toho vzal soud za prokázáno, že manžel žalobkyně koupil nemovitosti právě v době, kdy prováděl tuto trestnou činnost a poněvadž nebylo prokázáno, že by peníze na koupi těchto nemovitostí získal jinak, vzal současně za prokázáno, že těchto nemovitostí nabyt z peněz získaných shora uvedenou trestnou činností. Žalobkyni se ani v odvolacím řízení nepodařilo prokázat, že by tyto nemovitosti byly nabyty z jiných peněz, než které byly získány trestnou činností jejího manžela, zejména z peněz, uložených na vkladních knížkách dětí a pocházejících z doby před počátkem jeho trestné činnosti. Žalobkyně sice u ústního odvolacího jednání předložila dvě vkladní knížky státní spořitelny v Ostravě na jména svých dětí, ze kterých je zjištěno, že z každé z nich bylo dne 7. prosince 1954 vybráno 2500 Kčs, avšak žalobkyně nemohla bezpečně prokázat, že právě těchto peněz bylo použito na zakoupení vylučovaných nemovitostí. Vždyť žalobkyně sama ve své výpovědi u ústního jednání odvolacího vypovídala, že vkladní knížky míval její manžel zpravidla uloženy v kanceláři své dílny, neboť z nich vybíral peníze, když potřeboval nakoupit materiál.

Vzhledem k tomu, co bylo shora uvedeno, musel se soud zabývat otázkou, jakým způsobem byl získán majetek, jehož vyloučení z propadnutí jmění se žalobkyně domáhá. Poněvadž pak bylo zjištěno, že majetek tento byl získán trestnou činností, dospěl soud k závěru, že tento majetek nelze pokládat za součást zákonného majetkového společenství manželů ve smyslu ust. § 22 zák. o právu rod. Nejde tu o získaný majetek ve smyslu ustanovení § 22 odst. 1 zák. o právu rod. Získaným majetkem ve smyslu cit. ustanovení je jen majetek, jehož nabude kterýkoli z manželů způsobem, který je v souladu se zákonem nebo obecným zájmem. Majetkem takto nabytým není ovšem majetek získaný trestnou činností.

V této souvislosti je nutno také uvážit, že vedlejší trest propadnutí jmění ukládá zákon na zvlášť závažné, tj. z hlediska společnosti zvlášť nebezpečné a zvrženímhodné trestné činy. Ostří této sankce zaměřené proti příslušníkům bývalé vykořisťovatelské třídy slouží především k tomu, aby byla oslabena hospodářská pozice pachatele, která zpravidla je pro něho nebo pro příslušníky jeho rodiny základnou pro další útoky na naše společenské zřízení. Proto se projevuje zejména u rodinných příslušníků odsouzeného snaha o zmaření účinků spravedlivě vyslovené sankce propadnutí jmění, která se nepochybně projevuje i v tomto případě. Proto je třeba v takových případech posuzovat nároky, které ve svých důsledcích, třeba jen zastřeně, sledují takový cíl, obzvlášť pozorně i přísně.

A o takový případ jde právě v případě souzeném. Manžel žalobkyně od r. 1937 provozoval soukromou živnost vulkanizéřskou, o veřejné dění neprojevoval žádný zájem, stýkal se s bývalými živnostníky, povahy byl ziskuchtivé, se sklony získávat neoprávněný prospěch od svých zákazníků předražováním, jak je zjištěno ze zprávy o pověsti v trestních spisech. O tom svědčí také to, že byl odsouzen nejen pro trestný čin zkrácení a ohrožení daně, ale i pro trestný čin spekulace podle § 134 a) odst. 1 tr. zák., jehož se dopustil tím, že od r. 1954 do r. 1957 nakupoval ve větším množství autopláště a autoduše a prodával je dále se ziskem a dále pro trestný čin rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 245 odst. 1, písm. c) tr. zák., jehož se dopustil tím, že si dal záměrně neprávem proplatit ke škodě národního podniku fakturu za opravu pneumatik a duší ve výši 1080 Kčs, ačkoliv tyto práce neprovedl. Všechny tyto skutečnosti dávají jasný obraz o tom, že manžel žalobkyně patří k té části maloburžoazie, která v důsledku svého sobectví a egoismu chce za každou cenu urvat pro sebe co nejvíce bez ohledu na zájmy společnosti a celku. I když žalobkyně je dělnického původu, není pochyby o tom, že dlouholeté soužití s manželem a dvacetiletá osobní účast v živnosti manželově, kde

byla každodenním svědkem bezohledného obchodního podnikání manželova, ji od základu změnil. Hodnotí-li se pak pod tímto zorným úhlem pravdivost její výpovědi, pak nutno dojít k jednoznačnému závěru, že její výpověď je určována snahou získat aspoň část z majetku manželova, právem prohlášeného za propadlý ve prospěch státu.

Ze všech těchto důvodů bere tedy krajský soud ve shodě se soudem první stolice za prokázáno, že nemovitosti, ohledně jejichž poloviny se snaží žalobkyně dosáhnout vynětí z propadnutí, byly získány z peněz, které manžel žalobkyně nabyt shora popsanou trestnou činností a proto nemohou mít povahu získaného majetku ve smyslu ust. § 22 zák. o právu rod.